

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. vtl. De prole, quæ est matrimonii effectus,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

nionem esse habet Couarr. ad cap. Alma mater, de sentent. excommunic. in 6. par. 1. §. 5. nu. 1.

347. Mouetur adhuc dubitatio, An vsus matrimonij sit licitus tempore furoris aut ebrietatis. De qua latius Sanchez in eodem lib. 9. disput. 23. Paucis autem dico, vsus matrimonij respectu agitati furoris & ebrii tanquam mentis impotem, sicut nullam habet rationem voluntariam, ita nec habere liciti vel illiciti. Respectu vero alterius coniugis compositis mente, licitum esse ex natura rei: quia matrimonium talium est verum: quo proles educari potest, si non ab utroque coniuge, saltem ab altero sanae mentis. Ita aliquot alijs citatis Sanchez nu. 7. Addens num. 10. mente sanum impotem non teneri ex natura rei debitum coniugale reddere, etiam si inde sibi nullum imminet periculum: quia talis petitio non est magis actus humanus, quam si fieret a dormiente. Dicitur est ex natura rei: quia ex accidenti potest esse obligatio acquiescendi petenti: vt cum alioqui is expleturus est libidinem illicita feminis effusione.

348. Octauo loco proponitur verbum, *Tactus*, indicans in iudicio de rectitudine vsus matrimonij habendam esse rationem tactuum lubricorum inter coniuges. De illis igitur notandum est, si fiant ante copulam cum intentione pertendi ad eam, nullum esse de se peccatum: si non fiant solius delectationis causa, & absque praedicta intentione, esse quidem peccatum, sed tantum veniale. Quod si fiant cum aliquo probabili periculo pollutionis, seu effusionis feminis extra vas, aut si quid eiusmodi intendatur, peccatum esse mortale. Quae doctrina ex Caetano & Syluestro Franciscus a Victor. De sacra nu. 274. tradens, addit omnium quoque bene sententium eam esse opinionem. Videnda sunt antedicta lib. 22. cap. 3. sect. 2.

349. Nono loco ponitur verbum, *Sine crimine*, quo indicatur in vsu matrimonij cauendum esse illud ex quo rationem criminis inducit: vt ei contingere potest duobus modis. Prior est cum alter coniugum post contractum matrimonium intelligit impedimentum dirimens interuenisse in illo: tunc enim si certus sit de impedimento, debet omnino abstinere ab vsu matrimonij, non vero si leuiter tantum dubitet: quia tunc deponere debet dubium tanquam fundamento carere. Quod si dubitet probabiliter, sed non sit omnino certus, debet eadem reddere debitum coniugale, sed non potest exigere. Posterior modus est, cum post matrimonium oritur cogitatio spiritualis vel affinitas inter coniuges. Tunc autem illa oritur cum alter coniugum baptizat proprii filium, siue vt minister, siue vt patrinus: haec vero cum vnus coniugum committit adulterium cum consanguinea vel consanguineo alterius.

Qua posteriore ratione cum affinitas contingit, persona innocens iure suo exigendi debitum non priuatur, ex cap. penult. & vlt. De eo qui cognouit consanguineam vxoris suae. Persona vero nocens suo iure petenti priuatur. Est innocenti petenti id ipsum debitum, reddere teneatur. Priore ratione vero contingente distinguendum est. Nam si ob necessitatem tale factum contingat, nullum adfert impedimentum vsus matrimonij: vt nec si contingat ex errore vel ignorantia, ex cap. De cognat. spirit. Quod si proueniat ex malitia, persona innocens nullum impedimentum contrahit: argumento eiusdem cap. 2. Persona vero malitiose in eo versans, non potest quidem debitum exigere, tenetur tamen reddere. De his dictum est plenius in praecedenti cap. 39. parte posteriore.

350. Vltimo loco ponitur verbum, *ne spernitur votum*, indicans in vsu matrimonij cauendam esse voti violationem. Vbi obseruandum est votum perpetuae castitatis aut religionis, reddens illicitum matrimonij vsum, spectari posse tripliciter. Primo, vt praecedat matrimonium: secundo, vt illud sequitur quidem, sed praecedat consummationem, & tertio vt tam matrimonium quam consummationem sequitur. Atque dum praecedat, potest circa illud mortale peccatum committi quatuor modis. Primus est, quando matrimonium contrahitur cum intentione illud consummandi. Secundus, cum matrimonium consummatur, suntque actus qui in solis coniugibus mortali culpa vacat: etenim illud est voluntate: & istud, factum resillire a voto, quod nemini licet sine propriae salutis dispendio, cap. Licet: in principio, De voto. Tertius est, quando mortua vxore non obseruatur tale votum: vt contingit

ducenti secundam vxorem ex cap. Placet, De conuersi. coniug. Quartus est, quando vxore adhuc viuente, ille qui votum, debitum exigit; hoc enim non potest, licet teneatur reddere si petatur ex cap. Quidam, eodem titulo. De quare late Sanchez lib. 9. disp. 7. Cum quo, alios citante, nota nefas esse coniugi, qui voto castitatis adstrictus est, alterum non adstrictum incitare ad id ipsum debitum petendum: nam id esset idem, ac illud petere. Neque ipsum excusabit, quod patitur graues tentationes carnis, & quod post primorum partum lapsum, censetur matrimonium institutum vt talibus molestijs subueniatur. Nam inde tantum sequitur illas censeri posse causam in voto dispensandi: non autem infringendi illud sine dispensatione. Nec enim matrimonium liberat ab obseruatione voti castitatis, quando ea esse potest sine alterius iniuria: vt potest quoad petitionem debiti: respectu cuius coniuges per matrimonium non desinunt sui iuris esse: neque in illa, vnus dependet ab altero: nisi quod petitione ipsa, illi subueniendum sit, si obseruetur exponi periculo incontinentiae, neque per naturalem verecundiam, qualis solet infra esse feminae, adduci posse ad petendum: tunc enim charitas vrget offerre se ad obtinendum ruinae illius.

Iam cum votum sequitur matrimonium & praecedat consummationem, peccatum mortale committitur ijdem modis (excepto primo) quibus committitur, quando praecedat matrimonium: nimirum matrimonium ipsum consummando: non seruando votum eiusmodi post vxoris mortem, & exigendo debitum: sique votum sit solemne in religione approbata, dirimitur matrimonium, prout habitum est in praecedenti num. 123. & duobus sequentibus: non item si votum sit solemne per susceptionem sacri ordinis: non enim per illud dirimitur matrimonium non modo consummatum, sed nec ratum: habetur ex Extrauag. Ioannis 22. De voto: vide dicta in praeced. numer. 37. Denique cum votum sequitur consummationem matrimonij, si factum sit de mutuo consensu coniugum, transgressio illius per vsum matrimonij, peccatum est mortale: si vero factum sit sine consensu alterius coniugis, ipsum potest ab eodem irritari: quatenus praedicta iuri quod acquisiuit per contractum matrimonij: sicut praedicta iurata quantum ad debiti redditionem. Quo fit, vt coniugum ipse votum de ea tanquam de re sita in eius potestate factum, valeat irritare.

An autem idem sit dicendum quoad debiti petitionem aliqua controuersia est. Sed videtur tenendum posse coniugem libere adstringere sed votum non petendi coniugale debitum. Ratio est, quod tale debitum petere, sit voluntatis: seu quid in arbitrio voluntatis positum: & non petere est per se rationis, de quo proinde vt de meliori bono, votum esse potest. Quamquam tale non videtur consulendum, quando matrimonium per illud redderetur alteri coniugi onerosum, vt maxime solet esse feminis ob naturalem verecundiam, per quam ipsis insitam experiuntur maximam repugnantiam in petendo. Vnde cum tale votum factum est, expedit ad eiusmodi incommodum vitandum, super illo dispensationem petere: quam Episcopus dare potest prout alijs citatis habet Nauarr. in Enchir. cap. 16. nu. 34.

Aduerte autem ex eodem in praeced. nu. 31. coniugem consentientem in votum alterius coniugis, quo se priuauit iure petendi debitum, manere in sua libertate petendi & reddendi debitum, quia per eum consensum non abdicauit se suo iure. Secus vero, si consenserit vt alter absolute voueret castitatem priuando se omni iure petendi & reddendi debitum: quia petere non posset, quod alter de ipsius consensu reddere non valet. Addit Nauarrus in eodem nu. 31. peccare reddentem debitum petenti, in cuius votum castitatis consenserit: non item si non consenserit. Ratio est, quod per illum consensum renunciarit suo iuri matrimoniali, apud ipsum alioqui per seueraturo, si non consenserit: quae omnia plenius declarata videri possunt apud Thomam Sanch. li. 9. disp. 37.

CAP. VLTIMUM.

De prole, qua est matrimonij effectus.

SUMMARIUM.

353. Cauendum est damnum prolis existentis in vxore; & edita in lucem, sustentanda est & educanda.

354. Respectu

354 Respectu matrimonij veri proles censetur legitima: & explicatio difficultatis, Quatenus id sic limitandum aut extendendum.

355 Quatuor genera filiorum illegitimorum.

356 Illegitimorum inhabitas ad officia & beneficia Ecclesiastica.

357 Duo modi, quibus potissimum ex illegitimis, legitimi fiunt iure canonico.

353. DE obligatione non inferendi damnum proli existenti adhuc in matris utero videnda sunt dicta in lib. 21. nu. 36. De obligatione vero editam in lucem sustentandi & educandi, videnda sunt dicta in preced. lib. 20. cap. 3. per totum. Huius vero loci maxime proprium est eam considerare prout legitima est vel illegitima. Qua ratione consideratur in iure canonico titulo, Qui filij sint legitimi: De eaque agunt; tum Summularij in verbo legitimus, in verbo illegitimus, & verbo irregularitas: tum etiam quotquot de ipsa irregularitate tractant eam considerantes prout oritur ex defectu natalium: aliquot Georgius Sayrus commemorat in libro. 6. Th. sauri casuum conscientiae cap. 10. & 11. Mihi sufficere monere quod copiose materiam eam tractet, Ludouicus Molina in tractat. 2. De iustitia & iure disput. 165. & pluribus sequentibus. A quo tradita, ut spectantia maxime ad vsum fori externi, apud eundem relinquemus videnda ei qui volet, sequentibus contenti.

354. Primum est prolem legitimam aut illegitimam censeri respectu matrimonij. Nam illi filij censentur legitimi, qui nascuntur ex matrimonio vel vero, vel presunto, seu quod verum esse probabiliter putatur, etiam si non sit. An autem natos ex vero matrimonio legitimos esse, vniuersum verum sit, difficultas est, de qua Sanchez lib. 9. disput. 38. & Sayrus in memorato cap. 10. nu. 41.

Pro explicatione autem statuemus aliquot conclusiones. Prima est, Si quis post matrimonium ratum, nec consummatum professionem emittat in religione approbata: atque post emissam, copuletur carnaliter ei, cum qua contraxit; inde susceptos liberæ censeri, illegitimos. Ratio est, quod per talem professionem id ipsum matrimonium fuerit dissolutum, ut de fide esse habetur ex Concil. Trident. sess. 24. can. 9.

Secunda conclusio est, quam Sayrus habet responsione 3. Si coniuges post matrimonium consummatum, professionem in religione approbata de communi consensu emiserint, ac deinde sacrilege coierint, prolem inde susceptam esse illegitimam. Ratio esse potest, quod est professio non soluat vinculum matrimonij consummati, in tali casu tamen, sic illud afficit, ut coniugalem copulam impediatur coonestari, tanquam essetiam circumstantia sic ei aduersante, ut cum illa sublatis omnino reliquis impedimentis, contrahi nequeat, ex capit. vnico De voto in 6.

Tertia conclusio est, Prolem susceptam ex parentibus mutuo consensu adstrictis voto simplici castitatis nullo modo illegitimam esse. Pro hac ratione & autores Sanchez ad-

feri in memorata disput. 38. num. 3. Illa nobis sufficere potest, quod in tali casu matrimonium relinquitur in suo vigore ex citato cap. vnico; nec obstat peccatum, quod tunc committitur in illius vtu: sicut nec peccatum insipientium ex fornicatione simplici liberos, obstat quia ijdem ex subsequente parentum matrimonio, sint legitimi, iuxta capitulum. Tanta Qui filij sint legitimi.

Quarta conclusio. Si post consummatum matrimonium alter coniux altero nesciente, aut sciente quidem, sed contradicente profiteatur: & postea ipsi committuntur, prole inde secutam legitimam esse. Hanc nu. 5. Sanchez bene probat ex eo, quod talis professio non fuerit valida, iuxta cap. Quidam & cap. Placet De conuersionibus, idemque matrimonium perseverauerit in suo vigore. Et adit esse idem dicendum, si maritus ad sacros ordines nesciente aut sciente quidem, sed contradicente vxore promouetur. Nam par ratio est in utroque casu.

Vltima conclusio est, Prolem natam ex matrimonio bona fide alterutrius parentis inito, etiam si cum impedimento dirimente, legitimam censeri, iuxta cap. Cum tenore Qui filij sint legitimi. Qua de re idem Sanchez in preced. libr. 8. disp. 34. nu. 46.

Secundum autem est, in cap. Nisi, De renunciat. §. Pro gratia, in fine: ponit quatuor genera filiorum illegitimorum. Quidam enim vocantur Nothi: quidam Manzeres: quidam naturales: & quidam Spurij. De quorum distinctione Couar. in Epi. ome quarti decret. par. 2. cap. 8. §. 5. nobis autem sufficiunt dicta in preced. lib. 30. tract. 2. nu. 67.

Sciendum secundo, illegitimos ob defectum quem patiuntur natalium esse iure Ecclesiastico inhabiles: tum ad Ecclesiastica beneficia: de quo egimus in eod. lib. 30. tract. 3. nu. 151. tum ad ordines Ecclesiasticos, hoc est, esse irregulares, de quo item egimus in prius memorato num. 67. Iure vero civili inhabiles esse ad officia & dignitates civiles. Quo tamen non obstante Tabelliones & decuriones esse posse notat Couar. in pract. quest. cap. 19. nu. 6. Nec parentibus succedunt in hereditate. De quo Molina tract. 2. disp. 166. & 167. Teneri autem parentes alere filios, quantumuis illegitimos, habetur ex cap. Cum haberet in fine, De eo qui duxit in matrimonium, & c. De quare Couar. in memorato cap. octavo §. 6. & Molina in sequenti disp. 168.

Sciendum demum est, iure canonico duobus potissimum modis qui illegitimi sunt, legitimos fieri. Prior est per subsequens matrimonium: cuius ea est vis, ut filios ante susceptos, quoad successionem & reliqua omnia, legitimos faciat ex capit. 1. & cap. Tanta, Qui filij sint legitimi. De quare plurib. in preced. lib. 30. tract. 2. nu. 69. & 70.

Alter modus est per dispensationem, de qua iam alias egimus cum de beneficijs & cum de irregularitate. Videri possunt Couar. in cit. capit. 8. §. 2. & Molina in eod. tractat. 2. disput. 171. & aliquos sequentibus.

***

LAYS DEO.